

ներ մը շատ ծանօթ անձնաւորութեանց նախա-
ձեռնութեամբ՝ ժողովրդին մէջ գեղեցկին դաս-
տիարակութիւնը աւելի շատ տարածելու եւ
զայն մանաւանդ դիւրամատչելի ընծայելու հա-
մար նորաձոր միջոցներ ձեռք առնուեցան. այս-
պէս անցեալ տարի, Պ. Գաղիւլ Մինտէս յաջո-
ղեցաւ Օտէճն թատրոնին մէջ ժողովրդական
աժանագին ցերեկութեան հաստատել, ուր Ֆը-
րանսայի մեծագոյն դերասանները, օտար եւ
ֆրանսացի գրագէտներէն ընտրելագոյն հատ-
ուածներ կ'արտասանէին : Պ. Կիւսթավ Ժէֆ-
ֆրուա, գեղեցիկ յօդուածներու շարքով մը, կըր-
ցաւ կատարելութիւնը համոզել որ մասնաւոր-
ապէս գործաւոր դասակարգին մատչելի գիշեր-
ուան թանգարան մը հիմնուի ուր արուեստա-
գիտական ամէն տեսակ գործեր ցուցադրուին :

Այս ամենը անգամ մը եւս մեզի կը ցուցնեն
թէ որքան ուժով է մարդութեան մէջ գեղեց-
կին պէտքը, եւ հակառակ դժբաղդաբար այն
արմատացիք սխալ զարգափարին որով գեղար-
ուեստներուն այնքան կարեւոր տեղ մը տրուած
չէ մեր դաստիարակութեան մէջ, համոզուած
ենք որ մեր զգայութեան վրայ ամենէն հզօր
կերպով ազդող եւ ամենէն աւելի մեր բարոյա-
կան դաստիարակութեան հիմքերը ամրացնող
տարրը գեղեցկութիւնն է : Եւ մենք կը մտա-
ծենք որ անով անած մտքերը շատ լաւելի ըն-
դունակ են հասնիալու եւ լաւագոյն կերպով
կատարելու մտքի եւ զգացումներու այն ճակա-
տագրական յեղաշրջութիւնը որ մեզ անխու-
սափելի կերպով կը մղէ ներդաշնակութեամբ լե-
ցուն ընկերական կեանքի մը :

Բարից

ՏԻԳՐԱՆ ԵՍԱՅԵԱՆ

Հ Ա Յ Գ Ի Ր Ք

Հետեւեալ քերթուածը առաջին կտորն է ամ-
բողջ շարքի մը զոր մեր աշխատակից Վահրամ
Սվանեան յօրինած է իր ներշնչմանը նիւթ առ-
նելով հայ ժողովրդական հին ու նոր աւանդու-
թիւններ, եւ որ յաջորդաբար պիտի լոյս տեսնէ
Անանիսիսն մէջ Հայգիւր ընդհանուր տիպոսով :

Կէս դար հազիւ կայ որ մեր բանասէրները
ուշադրութիւն դարձուցին ազգային հոգեւոյն այդ
բնածին փթթումներուն : Սրտանմանեանցներ ,
Տէվկանցներ , Քամալեանցներ , Տուտուխեան-

ներ անոնցմէ բուռ բուռ հաւքած եւ հրատարա-
կած են լրագիրներու մէջ կամ գրքերով : Բայց
այդ հոյակապ ու հարուստ պաշարը մնացած էր
հում նիւթի ձեւով, ցեղագրական կամ դրուճա-
բանական ուսումնասիրութեանց միայն ծառա-
յած էր : Մենք քանի՜ անգամ փափաք յայտնած
էինք որ այդ մերաջնեայ երեւակայութեան հա-
րազատ ծնունդները նոյն իսկ մեր արդի գրա-
կանութեան հիւսուածքը ճոխացնելու գործած-
ուին եւ նպաստեն անոր տալու ինքնատիպ զոյ-
նը, հայ գոյնը՝ որմէ զուրկ է ընդհանրապէս :
Ո՛րքան դիւցազնիքութիւններ, ողբերգութիւն-
ներ, վէպեր, հէքեաթներ, պաշլաքներ ու յիշեր
կը քնանան այդ ժողովրդական զանձարանին
մէջ, սպասելով արուեստագէտ մասնաւոր ու-
րոնք պիտի գան զանոնք հանել իրենց նախնա-
կան միամիտ մերկութենէն, դուրս ցատքեցնել
անոնց ներքին նշանակութիւնն ու խորհուրդը,
բարձրացնել զանոնք մինչեւ գիտակից ու յա-
ւիտենական բանաստեղծութիւնը : Եւ այդ ճամ-
բով միայն պիտի ունենանք մատենագրութիւն
մը որ մենք ըլլայ իրօք, որ իր ուրոյն երանգովը
ճանչցուի համաշխարհային արտագրութեանց
մէջ : Վահրամ Սվանեան ամենէն յարմար անձն
չէր մեր մէջէն՝ կատարելու համար այդ թանկու-
զին եւ գեղեցիկ գործը, զոր ուսուսայոց մէջ
արդէն մասամբ փորձած են Աղայեանց, Քամալ-
եանց եւ ուրիշներ : Կանուխէն սիրահարուած՝
մեր ժողովրդական աւանդութիւններուն, զրոյց-
ներուն եւ երգերուն, ուշադիր մեր հին պատ-
մութեան յատկանշական էջերուն, երկայն ու
մանրակրկիտ աշխատութեամբ մը կուտակած է
ընդարձակ միթիւր մը նիւթեղէններու՝ անոնցմով
ազգային քերթութեան նորանշան ճարտարապե-
տութիւն մը կերտելու մտքով : Բաջ հայագէտ,
մօտէն ուսումնասիրած՝ հին հայերէնն ու մեր
նոր լեզուն իր բոլոր դաւարաբարբառներով,
խորապէս քննած՝ ժողովրդական երգերու շին-
ուածքն ու ձեւը, հէքեաթներուն ոգին ու ընդ-
հանուր գոյնը, Վահրամ Սվանեան բազմաշան ու
կաթոգին խնամքով պարտաստած է իր արտա-
յայտութեան եղանակը : Եւ ահա կը սկսի այսօր
երեւան հանկ իր ջանքերուն արդիւնքը : Հետ-
ըզհետէ պիտի հրատարակենք իր քերթուած-
ները : Եւ Անանիսի ծրագրին ամենէն կարեւոր
իրագործումներէն մէկն է այս բանաստեղծու-
թեանց հրատարակումը :